

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego (1973-2016) :
tradycja i nowoczesność

Author: Teresa Sowa

Citation style: Sowa Teresa. (2018). Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych
Uniwersytetu Śląskiego (1973-2016) : tradycja i nowoczesność. W: M. Kycler, D.
Pawelec, B. Warząchowska (red.), "Biblioteki specjalistyczne Uniwersytetu Śląskiego w
Katowicach" (S. 200-218). Katowice : Oficyna Wydawnicza Wacław Walasek

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja
ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach
niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci
(nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Teresa Sowa

Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego (1973–2016) Tradycja i nowoczesność

Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych jest częścią systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego, który tworzą Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego (BUŚ) i biblioteki jednostek organizacyjnych Uniwersytetu, nazywane specjalistycznymi.

Biblioteka funkcjonuje w strukturze Wydziału Nauk Społecznych, a zatem administracyjnie i organizacyjnie podlega Dziekanowi. Merytorycznie jest podporządkowana Dyrektorowi BUŚ. Zgodnie ze Statutem UŚ, § 41 z dnia 24 stycznia 2012 roku, Biblioteka realizuje zadania w zakresie gromadzenia zbiorów i tworzenia warsztatu informacyjnego dla potrzeb kierunków kształcenia i badań naukowych prowadzonych na WNS, który jest jednostką interdyscyplinarną. W ramach Wydziału funkcjonują cztery instytuty – Instytut Filozofii, Instytut Historii, Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Instytut Socjologii oraz Zakład Historii Sztuki.

Podstawę źródłową niniejszego artykułu stanowią teksty drukowane poświęcone historii bibliotek Uniwersytetu Śląskiego. Dane statystyczne dotyczące liczby wypożyczeń zbiorów, opracowania dokumentów pochodzą ze sprawozdań rocznych Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego i Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych. Wnioski i opisy oparte zostały na metodzie biograficznej i statystycznej.

Statutowe zadania gromadzenia i tworzenia warsztatu informacyjnego oznaczają, że priorytetem biblioteki jest: gromadzenie zbiorów, ich opracowanie oraz udostępnianie zarówno w postaci tradycyjnej jak i elektronicznej. Podobnie jak inne biblioteki akademickie, Biblioteka WNS, pełni dziś rolę centrum informacyjnego, wyspecjalizowanego w obsłudze pracowników naukowych Wydziału, doktorantów, studentów studiów stacjonarnych, niestacjonarnych, podyplomowych i pozostałych pracowników uczelni oraz czytelników z zewnątrz. Zbiory i źródła Biblioteki są bowiem otwarte dla całej społeczności Uniwersytetu.

W Bibliotece realizowane są także zadania związane z dydaktyką biblioteczną, budowaniem wizerunku Wydziału Nauk Społecznych i dobrych relacji z jego bliższym i dalszym otoczeniem. Interesującym przykładem współpracy z otoczeniem była inicjatywa studentów powołania w roku 1980 Koła Przyjaciół Biblioteki WNS, które prowadziło czytelnię wydawnictw niezależnych¹. Koło to zostało utworzone przez Niezależne Zrzeszenie Studentów WNS i działało w latach 1980–1981. Biblioteka zaangażowana jest w organizację okolicznościowych i tematycznych wystaw, wydarzeń, udział w projektach edukacyjnych oraz biblioteczną i naukową współpracę z innymi bibliotekami akademickimi. Do szczególnych zadań Biblioteki WNS należy tworzenie bazy „Bibliografii Dorobku Naukowego Pracowników Uniwersytetu Śląskiego” przy współpracy BUŚ i innych bibliotek specjalistycznych.

Z historii Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych

Początek Biblioteki WNS łączy się z utworzeniem w Uniwersytecie Śląskim Wydziału Nauk Społecznych². Pierwsze zbiory Biblioteka WNS pozyskała w 1973 roku z Biblioteki Humanistycznej UŚ, z której na potrzeby nowego Wydziału wydzielono publikacje o odpowiednim zakresie tematycznym. Następne zbiory pochodziły z instytutowych i katedralnych bibliotek: historii, socjologii, psychologii i nauk politycznych. Biblioteka WNS przejęła również księgozbiory różnych instytucji, które istniały przed jej powołaniem oraz otrzymała dublety ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej i Biblioteki Śląskiej. Proces tworzenia podstawowego zasobu trwał kilka lat i ostatecznie zakończył się w latach 1974–1979. Od roku 1980 księgozbiór Biblioteki WNS jest wzbogacany o pozycje z zakresu prowadzonych badań nauk społecznych i humanistycznych. Również gromadzona jest literatura będąca podstawą akademickiej dydaktyki.

Baza lokalowa

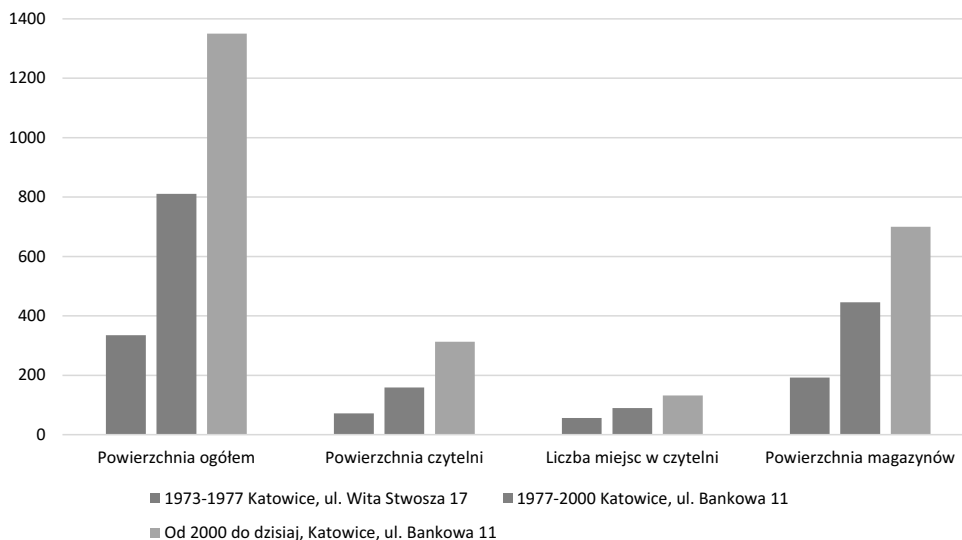
Pierwsza siedziba Biblioteki WNS mieściła się w gmachu przy ulicy Wita Stwosza 17 w Katowicach, a w 1978 roku została przeniesiona do nowo powstałego budynku przy ulicy Bankowej 11. Właściwe prace porządkowo-organizacyjne rozpoczęły się w 1976 roku, kiedy zadanie zorganizowania Biblioteki (m.in. uporządkowanie księgozbioru) powierzono Irenie Łogusz. Od początku istnienia Wydziału jednym z jego punktów centralnych była Biblioteka, systematycznie powiększana, zarówno w części czytelnianej, jak i magazynowej.

---

¹ *Sprawozdanie opisowe Biblioteki WNS za rok 1980*. Katowice 1981 (mps).

² Szerzej na ten temat w artykule: T. SOWA, M. SZPEK: *Z kart historii Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych*. W: *Biblioteka otwarta. Wczoraj i jutro Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Red. M. KYCLER, D. PAWELEC. Katowice 2008, s. 310–317.

Poniżej wykres wizualizujący przedstawia przyrost powierzchni bibliotecznej w Bibliotece WNS w latach 1973–2016.

Wykres 1. Przyrost powierzchni bibliotecznej w latach 1973–2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Biblioteki WNS.

Na podstawie zaprezentowanych danych dotyczących powierzchni Biblioteki WNS można zauważyć, że wraz z rozwojem infrastruktury Wydziału Nauk Społecznych w latach 1997–2000, powierzchnia Biblioteki WNS zwiększyła się o ponad 40%.

Pod koniec lat 90. Biblioteka WNS weszła w erę wykorzystywania e-narzędzi i udostępniania e-zasobów. W roku 2002 – dzięki pozyskaniu funduszy z Komitetu Badań Naukowych i Wydziału Nauk Społecznych – uruchomiono przy Bibliotece WNS Wydziałową Pracownię Stosowanych Nauk Społecznych³. Powstała ona z myślą o umożliwieniu studentom i pracownikom naukowym WNS korzystania z elektronicznych narzędzi i źródeł informacji, dostępnych w ramach sieci biblioteczno-informacyjnej UŚ oraz na stronach WWW.

³ Zarządzenie nr 11/2001 Rektora UŚ w sprawie utworzenia Pracowni Komputerowej Stosowanych Nauk Społecznych w Bibliotece Wydziału Nauk Społecznych. <http://bip.us.edu.pl/zarzadzenie-nr-112001> [dostęp: 31.03.2017].

Celem tej Pracowni było tworzenie kompleksowej bazy programów komputerowych dla dyscyplin badawczych Wydziału Nauk Społecznych oraz specjalistycznych baz danych dla poszczególnych projektów naukowych.

Dziś stanowi ona centrum jednolitego i skutecznego udostępniania oprogramowania komputerowego dla efektywnego prowadzenia badań naukowych przez Wydział Nauk Społecznych, rodzaj laboratorium.

Pracownicy

Rozwojem Biblioteki WNS w latach 1973–2017 kierowały kolejno:

- mgr Urszula Głombik (1973–1976),
- mgr Irena Łogusz (1976–1995)⁴,
- mgr Teresa Sowa (1995–).

Teresa Sowa została pierwszym kierownikiem wyłonionym w konkursie, do którego zgłosiło się pięciu kandydatów⁵.

Warto wspomnieć Irenę Łogusz, z domu Wilczyńska (1925–2002), która legitymowała się wykształceniem filologicznym – była romanistką (absolwentką UJ) i starszym kustoszem dyplomowanym⁶. Do Biblioteki WNS przysłała z doświadczeniem zawodowym wyniesionym z pracy w Bibliotece Śląskiej na stanowiskach: kierownika Działu Zbiorów Specjalnych (1953–1958), kierownika Działu Udostępniania (1959–1970), kierownika Działu Czasopism i Udostępniania (1971–1976). W latach 1961–1967 i 1976 odbyła staże zawodowe w bibliotekach naukowych Francji i Belgii. W Uniwersytecie Śląskim od 1981 roku zasiadała także w Radzie Bibliotecznej.

Niecodzienną postacią była także Liliana Mięśowicz, z domu Michalska (1934–1997). Wśród współpracowników cieszyła się opinią życzliwej mentorki. Z wykształcenia była historykiem wyspecjalizowanym w archeologii (absolwentką Wydziału Filozoficzno-Historycznego UJ) i bibliotekarką. W 1967 roku ukończyła w Jarocinie dwuletni VII Korespondencyjny Kurs Bibliotekarski dla pracowników bibliotek powszechnych. Do Biblioteki WNS wniosła wiedzę i doświadczenie kustosa bibliotecznego, wyniesione z pracy w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tychach. Pełniła tam między innymi funkcje: kierownika Czytelni, instruktora Centrali.

---

⁴ Noty o zmarłych pracownikach Biblioteki WNS można znaleźć w: *Zmarli pracownicy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach 1968–2008*. „Non omnis moriar”. Red. A. BARCIAK. Katowice 2008.

⁵ Więcej: Repozytorium sprawozdań BUŚ. <http://repobus.bg.us.edu.pl> [dostęp: 31.03.2017].

⁶ Państwowy egzamin na stanowisko kustosa dyplomowanego zdała w roku 1977 w Bibliotece Głównej Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu przed Komisją przy Ministerstwie Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Polityka kadrowa w Bibliotece WNS odzwierciedlała i problemy, i przemiany na rynku pracy bibliotekarzy oraz zawodów pokrewnych. Na przykład do połowy lat 80. XX wieku występowały trudności w obsadzie przyznanych 12 etatów, z uwagi na niskie wynagrodzenia. Z kolei za dowód przemian w polityce zatrudnienia, może świadczyć stały wzrost pracowników z wyższym wykształceniem. O ile w latach 1985–2009 wyższe wykształcenie posiadało 50% zatrudnionych osób, o tyle po 2009 – 90%.

Pracownicy Biblioteki aktywnie włączali się w lokalne życie kulturalne. Wśród najbardziej zaangażowanych w animowanie życia kulturalnego można wymienić takie osoby, jak:

- Iwona Pachowska – aktorka w Uniwersyteckim Teatrze Pantomimy VIDE w Katowicach, dziś aktorka Teatru Żydowskiego w Warszawie,
- Mariola Kierznowska (z domu Jelonek) – zaangażowana w działalność teatrów amatorskich i Dyskusyjnego Klubu Filmowego „Kopernik” przy Bankowej 14,
- Janina Cyroń – związana z Dyskusyjnym Klubem Filmowym „Kopernik”.

Dzień dzisiejszy w Bibliotece WNS

Biblioteka WNS, podobnie jak inne biblioteki wydziałowe, działa w ramach jednego, niepodzielnego systemu biblioteczno-informacyjnego UŚ. Biblioteki współpracują ze sobą w zakresie gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów, zachowując przy tym odrębne budżety, majątek, ewidencję zbiorów i sprawozdawczość, działając formalnie w strukturze organizacyjnej swoich jednostek macierzystych.

Dzień dzisiejszy w Bibliotece WNS tworzą ludzie, zasoby i nowe technologie – obecne w gromadzeniu, opracowywaniu i udostępnianiu, informacji naukowej oraz komunikacji z użytkownikami.

Wizytówką Biblioteki WNS jest kompetentna i wykwalifikowana kadra. Obecnie pracuje 11 osób, w tym 10 legitymuje się wykształceniem wyższym w takich zakresach, jak: bibliotekoznawstwo i informacja naukowa

Ilustr. 1. Wyjazd studyjny do Biblioteki Jagiellońskiej, Kraków 2006. Fot. Teresa Sowa

(2 osoby), historia i studia podyplomowe broker informacji (1 osoba), historia i studia podyplomowe technologie informacyjne w bibliotekach społeczeństwa wiedzy (1 osoba), filozofia i studia podyplomowe technologie informacyjne w bibliotekach społeczeństwa wiedzy (1 osoba), teologia i studia podyplomowe technologie informacyjne w bibliotekach społeczeństwa wiedzy (1 osoba), matematyka i informatyka (1 osoba), praca socjalna (3 osoby).

Wykształcenie i doświadczenie pracowników pozwala im na pełnienie funkcji bibliotekarzy dziedzinowych, w tym na profesjonalny monitoring wybranych obszarów rynku wydawniczego i czynną współpracę z pracownikami Instytutów i Zakładów WNS przy wyborze książek i czasopism do zakupu. Pracownicy Biblioteki aktywnie uczestniczą także w procesach dydaktycznych WNS poprzez: użyczanie zbiorów i pomieszczeń bibliotecznych do celów dydaktycznych i czynny udział w wykładach, prelekcjach oraz konferencjach organizowanych przez Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego i Wydział Nauk Społecznych.

Zasoby

Zasoby Biblioteki WNS stanowią:

- generalia (bibliografie, słowniki, encyklopedie, leksykony, kompendia, atlasy związane z prowadzonymi kierunkami kształcenia i badań naukowych),
- opracowania monograficzne krajowe,
- monografie zagraniczne,
- czasopisma polskie i zagraniczne,
- e-zasoby i źródła informacji elektronicznej.

Do najcenniejszych zbiorów Biblioteki WNS należą kodeksy dyplomatyczne – *Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae* (Wrocław 1956–1964), *Breslauer Stadtbuch. Enthaltend die Rathslinie von 1287 ab und Urkunden zur Verfassungsgeschichte der Stadt. Namens des Vereins für Geschichte und Alterthum Schlesiens* (Breslau 1882), *Codex diplomaticus Maioris Poloniae* (Warszawa 1982–1990), *Die Inventare der nichtstaatlichen Archive Schlesiens. Kreis Habelschwerdt. Namens der Historischen Kommission für Schlesien* (Breslau 1929), *Regesten zur Schlesischen Geschichte 1334–1337. Namens des Vereins für Geschichte Schlesiens und der Historischen Kommission für Schlesien* (Breslau 1922), *Regesten zur schlesischen Geschichte* (Breslau 1875–1922), *Schlesische Urkunden zur Geschichte des Gewerberechts insbesondere des Innungswesens aus der Zeit vor 140* (Breslau 1867) i pozycje z zakresu historii starożytnej, numizmatyki: *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt. Geschichte und Kultur Roms im Spiegel der neueren Forschung* (Berlin, New York 1972–1985), *Roman imperial coins in the Hunter Coin Cabinet University of Glasgow* (London 1962–1978), *Coin hoards. Royal Numismatic Society* (London 1969) i inne.

Podstawowymi źródłami systematycznego powiększania zbiorów są: zakupy, dary, wymiana. Wśród specjalnych zbiorów pozyskanych przez darowiznę, przejęcie lub zakup znalazły się między innymi:

- darowizna (1970–1974) Mieczysława Kazimierza Neusteina, warszawskiego bibliofila⁷,
- przejęty księgozbiór (1979) PAU w Krakowie,
- przejęty księgozbiór (1986) doc. dr. hab. Włodzimierza Knobelsdorfa,
- zakupiony księgozbiór (1988) prof. dr. hab. Kazimierza Popiołka, badacza dziejów nowożytnych i najnowszych Górnego Śląska,
- przejęty księgozbiór (1990) Akademii Nauk Społecznych PZPR w Katowicach (przejęto ok. 2 600 książek i czasopism z zakresu filozofii i socjologii, wzbogacając zasób dla nowo otwartego kierunku „filozofia”),
- zakupiony (1998) księgozbiór prof. dr. hab. Jerzego Szydłowskiego, archeologa i pioniera muzealnictwa archeologicznego na Górnym Śląsku.

W ostatnich latach przyjęto księgozbiory po zmarłych profesorach: socjologu Władysławie Jacherze i Janie Przewłockim – historyku i politologu, jednym z założycieli Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa w Uniwersytecie Śląskim.

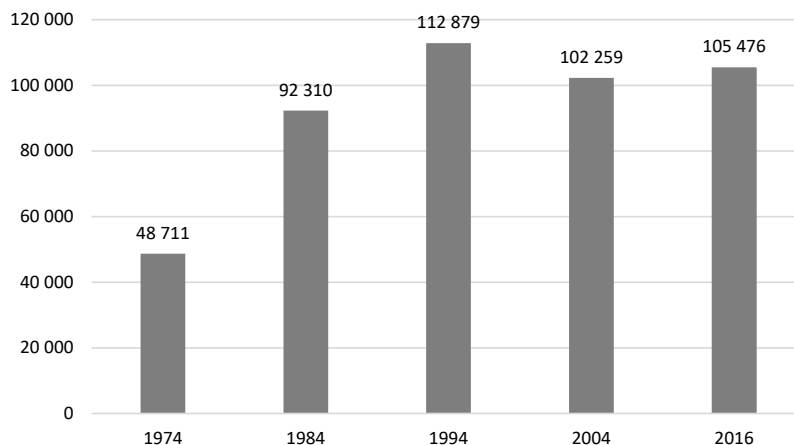
Pozycje pozyskiwane w drodze wymiany i darów wprowadzane są do inwentarza i opracowywane w oparciu o kryterium chronologiczne, kompletności, liczby egzemplarzy. Zakup literatury krajowej i zagranicznej jest dokonywany na podstawie wskazań bibliotekarzy dziedzinowych, pracowników nauki oraz wybranych propozycji użytkowników. Z kolei tematyka gromadzonych periodyków jest związana z naukami humanistycznymi i społecznymi. Czasopisma polskie, zagraniczne i bazy danych (drukowane i elektroniczne) kupowane są centralnie dla wszystkich jednostek organizacyjnych UŚ, zgodnie z wymogami ustawy *Prawo zamówień publicznych*, ze szczególnym uwzględnieniem zapotrzebowania Wydziału Nauk Społecznych. Czasopisma niskonakładowe wpływają do Biblioteki poprzez bezpośredni zakup w redakcjach czasopism naukowych. Poszczególne tytuły zakupuje się i wprowadza do zbiorów Biblioteki WNS w jednym egzemplarzu.

Poniżej wykres przedstawiający przyrost zasobu w woluminach dla wydawnictw zwartych w latach 1974–2016.

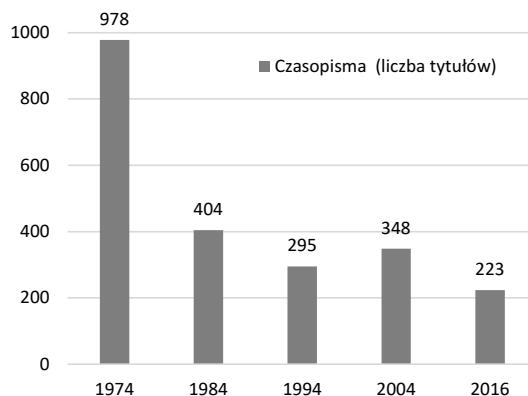
⁷ Kolekcja M.K. Neusteina doczekała się kilku omówień. Zob.: *Encyklopedia współczesnego bibliotekarstwa polskiego*. Kom. red. K. GŁOMBIOWSKI, B. ŚWIDERSKI, H. WIĘCKOWSKA. Wrocław 1976, s. 50; J. RATAJEWSKI, A. PUZIO: *Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1968–1970)*. W: *Biuletyn Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego za rok 1972*. Katowice 1973, s. 61; J. CYRŃ: *Księgozbiór Mieczysława Kazimierza Neusteina w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Sosnowiec 1989 (mps pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem J. Ratajewskiego).

Wykres 2. Rozwój księgozbioru Biblioteki WNS w latach 1974–2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Biblioteki WNS.

Wykres 3. Liczba tytułów czasopism w latach 1974–2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Biblioteki WNS.

Kształtowanie księgozbioru w latach 1974–2016 przedstawia też niniejsze tabelaryczne zestawienie.

Analizując dane dotyczące liczby wydawnictw zwartych na przestrzeni lat 1974–2016 wiadać wyraźną tendencję wzrostową. Natomiast liczba prenumerowanych tytułów czasopism w latach 80. XX wieku zmniejszyła się o ponad 43%. Ten gwałtowny spadek zakupu czasopism wy-

kał z sytuacji politycznej Polski po 1981 roku, obowiązującej cenzury, a także narzuconych przez Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki limitów dewizowych na prenumeratę czasopism zagranicznych.

Tabela 1. Zbiory i czasopisma w latach 1974–2016

Księgozbiór	1974	1984	1994	2004	2016
Wydawnictwa zwarte	48 711	92 310	112 879	102 259	105 476
Czasopisma (liczba tytułów)	978	404	295	348	223

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Biblioteki WNS.

Czasopisma naukowe, gazety i dzienniki stanowią integralną część księgozbioru Biblioteki WNS. Aktualnie Biblioteka WNS prenumeruje 223 tytuły czasopism tradycyjnych (stan na dzień 31.12.2016).

Czasopisma naukowe gromadzone są w jednym ciągu, w układzie alfabetycznym, który liczy ok. 380 metrów bieżących. Informację o gromadzonych i udostępnianych tytułach wraz z zasobem zawiera katalog OPAC. Obecnie katalog elektroniczny OPAC rejestruje rekordy bibliograficzne 210 tytułów czasopism krajowych i zagranicznych zlokalizowanych w Bibliotece WNS. Poniżej wybrany, przykładowy wykaz kompletnych czasopism naukowych z dziedziny „historia”:

Tabela 2. Przykładowy wykaz niektórych tytułów czasopism dla dziedziny „historia”

Wykaz kompletnych czasopism naukowych z dziedziny „historia” w zasobach BWNS	
„Analecta Cracoviensia”	1969–
„Archeion”	1928–
„Archeologia Polski”	1947–
„Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”	1961–
„Czasopismo Prawno-Historyczne”	1949–

Źródło: Opracowanie własne.

Korpus dzienników polskich stanowią:

- wybrane gazety o zasięgu ogólnokrajowym, uzupełniane wersjami elektronicznymi – między innymi zakupiono dostęp do archiwów prasowych „Gazety Wyborczej” i „Rzeczpospolitej”,
- gazety z terenu Górnego Śląska.

Poniżej tabela, która przedstawia reprezentatywne dzienniki i tygodniki gromadzone, udostępniane i przechowywane w zasobach Biblioteki WNS.

Tabela 3. Dzienniki i tygodniki w zbiorach Biblioteki WNS

Reprezentatywne dzienniki i tygodnik w zasobach BWNS	
„Dziennik Zachodni”	1966–
„Trybuna Robotnicza”	1949–1990
„Trybuna Śląska” kontynuacja „Trybuny Robotniczej”	1990–2004
„Trybuna Ludu”	1949–1961, 1976–2006
„Gazeta Wyborcza”	1989–
„Rzeczpospolita”	1982–
Tygodniki	
„The Economist”	1949–1981, 1990–
„Forum”	1965–1980, 1991–
„Polityka”	1973–
„Tygodnik Powszechny”	1975–
„Time”	1991–

Źródło: Opracowanie własne.

Od 2002 roku Biblioteka WNS zapewnia w ramach Wydziałowej Pracowni Stosowanych Nauk Społecznych dostęp do pełnotekstowych elektronicznych archiwów prasowych, takich tytułów jak: „Gazeta Prawna”, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita” oraz gazet regionalnych: „Dziennik Zachodni” i „Trybuna Śląska”, a także baz zakupionych w ramach sieci biblioteczno-informacyjnej UŚ.

W 2016 roku Biblioteka WNS prenumerowała bazy i czasopisma online, a wśród nich tytuły: „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Infor Lex Biblioteka”, „Philosopher’s Index”, „L’Année Philologique”, „Party Politics”.

Dzięki zastosowaniu systemu HAN, użytkownicy mają zapewniony zdalny dostęp do e-czasopism, baz danych oraz e-booków w dowolnym czasie i miejscu (wcześniej wykorzystywano system OneLog). Usługa jest realizowana za pomocą serwera reverse proxy HAN (Hidden Automatic Navigator). Udostępniane zasoby elektroniczne chronione są prawem autorskim.

Aktualnie z adresu: <http://www.ciniba.edu.pl> można korzystać z następujących baz i archiwów prasowych: „Gazeta Prawna”, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Philosopher’s Index”,

„JSTOR”, „L'Année Philologique”, „CEEOL – Central and Eastern European Online Library”, „Newspaper Source Plus”, „Web of Science Core Collection”, „Arianta – naukowe i branżowe polskie czasopisma elektroniczne”.

Gromadzenie zbiorów

Źródłami systematycznego powiększania zbiorów są bieżące zakupy, dary i wymiana. Gromadzony księgozbiór z zakresu nauk humanistycznych i społecznych dostosowany jest do programu studiów, a także wiąże się ściśle z prowadzonymi badaniami naukowymi i modyfikowany jest zgodnie ze zmieniającymi się formami kształcenia studentów. W Bibliotece WNS zbiory są gromadzone w ramach zintegrowanego system PROLIB, czyli Kompleksowego Systemu Zarządzania Biblioteką. Jest to profesjonalne i zintegrowane oprogramowanie, które pozwala na pełną automatyzację procesów bibliotecznych związanych z gromadzeniem, opracowywaniem, wyszukiwaniem i udostępnianiem dokumentów. Obecnie, po okresie pracy na wersji PROLIB.text (od 2000 do 2008), pracownicy Biblioteki WNS korzystają z wersji PROLIB M21, który obsługuje format opisu MARC 21. Biblioteka WNS jest jedyną biblioteką specjalistyczną UŚ pracującą od roku 2000 w tym module. Podstawą pracy w module „Gromadzenie” jest utworzony rekord bibliograficzny (fiszka) lub też opis bibliograficzny pobrany z modułu „Opracowanie”. Do rekordu dołączane są operacje związane z akcesją książek i generowaniem numeru inwentarzowego. Moduł ten monitoruje przepływ informacji od wpływu zasobu do biblioteki aż po generowanie pozycji w inwentarzu. Moduł „Gromadzenie” jest podstawowym źródłem informacji dotyczących wydatków i wpływów zbiorów do Biblioteki; rejestruje też wpływ poszczególnych numerów czasopism. Wdrożenie modułu „Gromadzenie” pozwoliło zrezygnować z prowadzenia tradycyjnych kartotek kontynuuantów.

Opracowywanie zbiorów

W latach 1993–1999 przeprowadzono komputeryzację Biblioteki WNS i dokonano wielu zmian w katalogowaniu wydawnictw zwartych i ciągłych. Obok katalogu elektronicznego OPAC do 2010 roku funkcjonowały katalogi tradycyjne (kartkowe):

- katalog alfabetyczny wydawnictw zwartych i czasopism,
- katalog przedmiotowy,
- katalog topograficzny.

W czyteln i magazynach do dzisiaj funkcjonują katalogi topograficzne, pomocne w trakcie corocznych prac skontrowych.

W latach 1976–1993 korzystano z katalogu przedmiotowego w układzie działowym w ramach dyscyplin. Działy dzieliły się na poddziały o coraz węższych zakresach treściowych (w ich

ramach stosowano podział merytoryczny i chronologiczny). Katalog ten umożliwiał zebranie bibliografii na dany temat, jeśli czytelnik nie znał ani autora, ani tytułów poszukiwanych publikacji.

W latach 1992–1995 przeprowadzono reklasyfikację katalogu przedmiotowego w oparciu o tablice UKD – system klasyfikacji zbiorów bibliotecznych będący modyfikacją klasyfikacji dziesiętnej Deweya.

W roku 1994 przystąpiono do opracowania wydawnictw zwartych w systemie MICRO/ISIS. System ten – nieodpłatnie przekazany przez UNESCO – umożliwiał tworzenie bazy tytułów wydawnictw zwartych w poszczególnych bibliotekach. Ze względu na brak połączeń sieciowych dane były gromadzone na niezależnych stanowiskach mikrokomputerowych w Bibliotece Głównej, bibliotekach wydziałowych: Wydziału Nauk o Ziemi, Wydziału Techniki i Wydziału Nauk Społecznych. W latach 1994–1999 do systemu ISIS wprowadzono ogółem 8 052 rekordy bibliograficzne ze zbiorów Biblioteki WNS. Zbiory Biblioteki WNS, opracowywane w systemie ISIS, były również dostępne poprzez sieciowy system rozpowszechniania baz danych – InfoWare CD/HD.

W 2000 rozpoczęto proces tworzenia zintegrowanego katalogu online OPAC (Online Public Access Catalog). Aktualnie zawiera on opisy ponad 1,5 miliona książek, czasopism, filmów i innych dokumentów ze wszystkich dziedzin wiedzy. Katalog ten obejmuje zbiory Bibliotek Głównych UE i UŚ oraz bibliotek specjalistycznych tych uczelni. Ze zbiorów Biblioteki WNS opracowanych i dostępnych przez katalog OPAC jest 80 913 egzemplarzy książek i czasopism⁸. Przy opracowywaniu wydawnictw, tworząc hasła i rekordy bibliograficzne, Biblioteka WNS współpracuje z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym (NUKAT).

Oprócz obecnie używanego systemu bibliotecznego PROLIB M21, opisy bibliograficzne zbiorów Biblioteki WNS są na bieżąco opracowywane, uzupełniane i dostępne pod adresem: <https://integro.ciniba.edu.pl/integro/catalog>. Wszyscy zainteresowani zbiorami mogą je również odnaleźć w Narodowym Uniwersalnym Katalogu NUKAT, ogólnosiwiatowym katalogu Worldcat oraz multiwyszukiwarce KaRo.

Udostępnianie zbiorów

Księgozbiór udostępniany jest prezencyjnie w czytelni z wolnym dostępem do półek oraz przez wypożyczalnię miejscową i międzybiblioteczną. Czytelnia oferuje księgozbiór z szeroko pojętych nauk humanistycznych (filozofia, historia, nauki o polityce, dziennikarstwo, komunikacja społeczna i socjologia). W wolnym dostępie użytkownicy mogą korzystać z najnowszych prenumerowanych czasopism. Zamówienia na książki, numery archiwalne czasopism i gazet przechowywanych w magazynach są realizowane po złożeniu zamówienia u dyżurującego bibliotekarza.

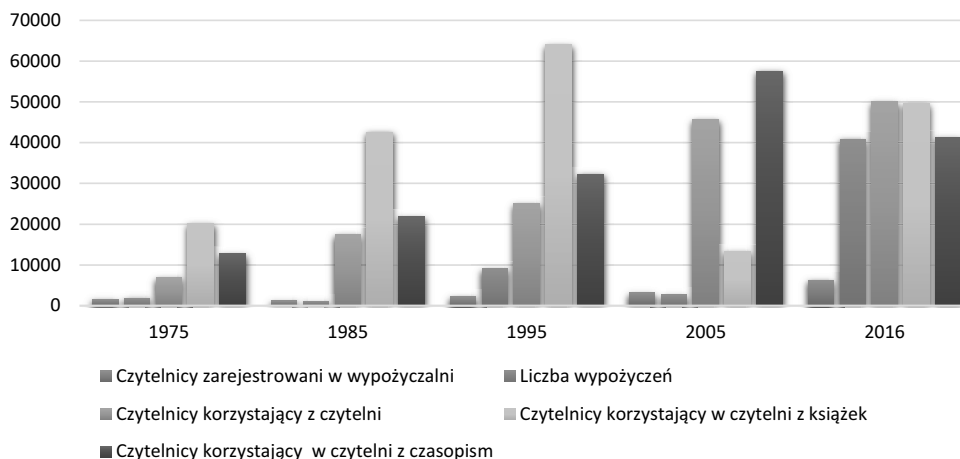
⁸ Na podstawie corocznych zestawień statystycznych BUŚ, stan na dzień 31.12.2016.

Ilustr. 2 i 3. Czytelnia Biblioteki WNS. Fot. Teresa Sowa

Od 2010 roku funkcjonuje w Bibliotece WNS moduł „Wypożyczalnia i Magazyn” – PROLIB M21. Umożliwia pełną automatyzację czynności związanych z rejestracją czytelników, wypożyczeń, zwrotów, prolongat i rezerwacji pozycji wypożyczonych. System ten na bieżąco przekazuje informacje o niezwróconych w terminie dokumentach, automatycznie nalicza kary, wprowadza blokadę konta. Dzięki temu modułowi możliwe jest automatyczne generowanie korespondencji e-mailowej.

Poniżej wykres przedstawiający dynamikę korzystania z wypożyczalni i czytelni w latach 1975–2016.

Wykres 4. Liczba czytelników korzystających w czytelni i wypożyczalni ze zbiorów Biblioteki WNS

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Biblioteki WNS.

Szczegółowe dane do przedstawionego wykresu przedstawia poniższa tabela danych.

Tabela 4. Wykorzystanie księgozbioru w czytelni i wypożyczalni Biblioteki WNS oraz liczba odwiedzin

	1975	1985	1995	2005	2016
Wypożyczalnia/wypożyczenia na zewnątrz					
Czytelnicy zarejestrowani	1 615	1 207	2 280	3 147	6 300
Liczba wypożyczeń	1 890	10 898	9 127	26 516	40 890
Czytelnia/korzystanie ze zbiorów na miejscu					
Liczba czytelników	6 930	17 468	25 131	45 655	50 043
Książki	20 083	42 602	64 086	13 250	49 637
Czasopisma	12 703	21 818	32 303	57 517	41 312

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań z działalności Biblioteki WNS.

Analizując liczbę odwiedzin na przestrzeni lat 1975–2016 można zauważyć, że wraz ze wzrostem liczby czytelników w latach 1995–2016, stale zwiększa się liczba udostępnianych zasobów. Paralelnie do liczby zbiorów zwartych i ciągłych udostępnianych prezencyjnie w czytelni, rośnie sukcesywnie liczba dokumentów wypożyczanych poza Bibliotekę WNS. W roku 1985 wypożyczono 10 898 woluminów, natomiast w 2016 liczba ta wzrosła do 40 890 książek.

Inne zadania Biblioteki WNS

Poza gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem zbiorów w Bibliotece WNS realizowane są zadania z zakresu tworzenia bibliografii, komunikacji i informacji naukowej, dydaktyki bibliotecznej, promocji WNS i dorobku naukowego jego pracowników. Zespół Biblioteki WNS uczestniczy także w licznych szkoleniach oraz systematycznie rozwija współpracę z innymi bibliotekami akademickimi i środowiskiem bibliotekoznawczym. Współpraca ta dotyczy tworzenia elektronicznej bibliografii dorobku naukowego pracowników Uniwersytetu Śląskiego. Współdziała wraz z Biblioteką Śląską, Biblioteką Akademii Muzycznej, Biblioteką Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w zakresie systemu doskonalenia zawodowego – staże zawodowe, konferencje. Współpracuje wraz ze wszystkimi bibliotekami sieci Uniwersytetu Śląskiego z Centrum NUKAT w zakresie współkatalogowania.

Tworzenie bibliografii dorobku naukowego pracowników UŚ

Prace nad elektroniczną wersją *Bibliografii Dorobku Naukowego Uniwersytetu Śląskiego* rozpoczęto w Bibliotece WNS w 1997 roku (moduł: „Bibliografia Dorobku Naukowego Pracowników UŚ”) i realizowane są na bieżąco, przy współpracy wszystkich bibliotek sieci biblioteczno-informacyjnej. Prowadzona baza bibliograficzna rejestruje dokumenty opublikowane od powstania Uniwersytetu Śląskiego – a zatem od roku 1968. Dokumentuje dorobek piśmienniczy pracowników UŚ⁹ zatrudnionych na etatach naukowych, dydaktycznych, naukowo-dydaktycznych, bibliotekarskich, technicznych, administracyjnych, pracowników emerytowanych i rencistów. Baza bibliograficzna dokumentuje dorobek naukowy i publicystyczny; rejestruje także publikacje dotyczące życia kulturalnego i społecznego powstałe w środowisku akademickim.

Do modułu „Bibliografia Dorobku Naukowego Pracowników UŚ” za lata 1997–2016 wprowadzono 6 702 rekordy bibliograficzne, w tym w roku 2016 – 1 016 rekordów. Bibliotekarze WNS przygotowują też indywidualne wykazy dorobku naukowego. W latach 2013–2016 przygotowano indywidualne wykazy dla 209 pracowników naukowych.

Ponadto Biblioteka WNS obsługuje POL-index (Polska baza cytowań czasopism naukowych), PBN-Moduł Sprawozdawczy, tym samym bierze czynny udział w Systemie Informacji o Nauce POL-on. System POL-on to zintegrowany system informacji o nauce i szkolnictwie wyższym i dedykowany został przez MNiSzW bibliotekom naukowym, tym samym podkreślając ich znaczenie dla rozwoju nauki¹⁰. Za lata 2013–2016 do modułu sprawozdawczego PBN zaimportowano 2 656 rekordy bibliograficzne i złożono cztery sprawozdania (w dniach: 30.10.2015, 28.01.2016, 22.08.2016, 28.03.2017).

Komunikacja, informacja, dydaktyka biblioteczna

Wizytówką Biblioteki jest strona WWW, która w ten sposób prezentuje swoją obecność w globalnej sieci. Adresowana jest głównie do środowiska akademickiego. Internetowa strona WWW Biblioteki WNS funkcjonuje od roku 2001. Na serwerze Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego, pod adresem <http://www.bg.us.edu.pl/wns/> w latach 2001–2007, Biblioteka eksponowała informacje o swojej działalności i świadczonych usługach. Od roku 2007 pod nowym adresem, <http://www.bibliotekawns.us.edu.pl>, umieszczona jest na serwerach Uniwersytetu Śląskiego. Aktualnie do jej tworzenia i obsługi pracownicy Biblioteki wykorzystują oprogramowanie JOOMLA!

---

⁹ Do prowadzenia dokumentacji obliguje Zarządzenie nr 63/2015 Rektora UŚ w sprawie dokumentowania i upowszechniania dorobku naukowego pracowników UŚ. <http://bip.us.edu.pl/zarzadzenie-nr-632015> [dostęp: 31.03.2017].

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce. (Dz.U. 2015, poz. 944). <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20150000944> [dostęp: 31.03.2017].

Strona domowa stanowi nieodzowne narzędzie komunikacji z otoczeniem. Biblioteka nie tylko informuje o swoim istnieniu, podając podstawowe dane adresowe, lecz również za pośrednictwem swej witryny prowadzi działalność informacyjną i promocyjną.

W ramach działalności informacyjnej Biblioteka przygotowała i rozpowszechniała ulotki m.in. na temat serwisu MEOS (Minerva Electronic Online Services) interdyscyplinarnej, dwujęzycznej (niemiecki i angielski) bazy czasopism naukowych różnych wydawców, a także czasopism dostępnych w serwisie EBSCO. Serwis ten oferuje w ramach licencji krajowej wszystkim instytucjom akademickim i naukowym w Polsce dostęp online do pakietu baz i czasopism w języku angielskim. Bazy są dostępne na platformie EBSCOhost i obejmują szeroki zakres dziedzinowy: nauki ścisłe, techniczne, humanistyczne, społeczne, ekonomiczne, biznes oraz nauki medyczne i biomedyczne. Przygotowano też i przedstawiono użytkownikom Biblioteki WNS szereg prezentacji zaadresowanych do użytkowników specjalnych platform – IBUK Libra i baz, takich jak: „JSTOR”, „Churchill Archive”, „Crime, Punishment and Popular Culture, 1790–1920”, „Cambridge Companions Online”, „International Security & Counter Terrorism Reference Center”, „Political Science Complete”, „Legal Source”.

W ramach zadań informacyjnych pracownicy Biblioteki na bieżąco przygotowują i aktualizują materiały w gablotach wystawowych. Działalność wystawiennicza Biblioteki przede wszystkim propaguje usługi i zasoby księżnicy wydziałowej, informuje o nowościach wydawniczych, a także stwarza okazję do prezentacji miejsca i roli Biblioteki w środowisku uczelnianym.

Rutynowo Biblioteka zajmuje się udzielaniem informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych oraz pomocą użytkownikom w zakresie wyszukiwania i zamawiania pozycji w katalogach OPAC BUŚ i BUE (CINiBA). Przeprowadza też zajęcia z przysposobienia bibliotecznego dla studentów pierwszego roku. Zajęcia te aktualnie są prowadzone w oparciu o własne materiały multimedialne i finalizowane testem sprawdzającym. Z myślą o studentach korzystających z Biblioteki WNS pracownicy w latach 1996–2012 przygotowywali corocznie dwa informatory: „Przewodnik” i „Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych”, w których przedstawiano zasady zapisu do Biblioteki, korzystania i wyszukiwania informacji w katalogach kartkowych.

W latach 1978–1994 zgodnie z przyjętym programem studiów również w Bibliotece odbywały się zajęcia z informacji naukowej dla studentów IV roku nauk politycznych (specjalizacja dziennikarstwo). Proseminaria w formie wykładów i ćwiczeń prowadziły osoby zatrudnione w Bibliotece WNS. Program zajęć obejmował zagadnienia informacji naukowej takie jak: rodzaje źródeł informacyjnych, metodyka korzystania ze źródeł bibliograficznych¹¹.

---

¹¹ H. Kot: *Rola biblioteki uniwersyteckiej w realizacji kształcenia akademickiego*. W: *Biuletyn Informacyjny Uniwersytetu Śląskiego*. Katowice 1977, s. 21.

Biblioteka współuczestniczy także w kształceniu zawodowym przyszłych bibliotekarzy i specjalistów informacji, organizując praktyki śródssemesteralne i miesięczne dla studentów Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŚ.

Współpraca ze środowiskiem bibliotecznym i bibliotekoznawczym

W ramach systemu biblioteczno-informacyjnego UŚ Biblioteka współpracuje z BUŚ i bibliotekami specjalistycznymi. Współpraca obejmuje między innymi:

- opracowanie zbiorów,
- wprowadzanie danych do systemu NUKAT¹²,
- współtworzenie bazy „Bibliografia Dorobku Pracowników Uniwersytetu Śląskiego”¹³,
- realizację zamówień wypożyczalni międzybibliotecznej,
- wymianę wydawnictw z bibliotekami WNS innych uczelni,
- współpracę z wydawnictwami, redakcjami czasopism oraz księgarniami, m.in. z wydawnictwami: Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Wydawnictwem Sejmowym, redakcjami polskich czasopism naukowych i księgarniami („Kraina Książek”, „Księgarnia Naukowa”, „IPS-ABE”, „Nowa Książka”, „Maximus”, Księgarnia „Liber”, Księgarnia „Wolne Słowo”),
- podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników.

Pracownicy Biblioteki uczestniczą w licznych webinarjach oraz warsztatach, szkoleniach i konferencjach poświęconych różnym aspektom funkcjonowania dzisiejszych bibliotek i bibliotekoznawstwa, takich jak: funkcjonowanie bibliotek w czasach e-eksplozji, nowe problemy gromadzenia i opracowywania zbiorów, techniczne aspekty pracy w nowym Module Sprawozdawczym PBN, wyzwania personalizacji w obsłudze użytkowników. W ostatnich latach bibliotekarze uczestniczyli m.in. w następujących warsztatach, seminariach: „Warsztat pracy Infobrokera” (Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2016), „Techniczne aspekty dostosowywania systemów POL-on i PBN do przepisów kompleksowej oceny jednostek naukowych za lata 2013–2016” (Ośrodek Przetwarzania Informacji, Warszawa 2016), seminaria z cyklu INFOBROKER „Informacja strategicznym zasobem – pozyskiwanie, analiza i wykorzystanie” (Centrum Promocji Informatyki, Warszawa 2007, 2008, 2014).

---

¹² W 2016 roku Biblioteka wprowadziła łącznie 468 rekordów, w tym: KHW – 123, bibliograficzne – 335 i zmodyfikowała 251 rekordy. Dane na podstawie sprawozdania opisowego Biblioteki WNS za rok 2016.

¹³ W ramach tworzenia bazy Bibliografia Dorobku Naukowego Pracowników Uniwersytetu Śląskiego współdziała z Biblioteką Śląską, Biblioteką Jagiellońską, Międzyinstytutową Biblioteką Politologii, Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Opolskiego.

Promocja WNS i dorobku naukowego jego pracowników

Biblioteka WNS i jej pracownicy oprócz propagowania działalności bibliotecznej realizuje także zadania o charakterze promocyjnym zorientowane na upowszechnianie dorobku naukowo-dydaktycznego Wydziału, m.in. poprzez realizację wystaw¹⁴, współorganizowanie projektów edukacyjnych i Dni Otwartych WNS. Od roku 2016 Biblioteka WNS uczestniczy w cyklicznych spotkaniach pt.: „Żywa książka, czyli indywidualne spotkania z wykładowcą”. Akcja „Żywa książka” to unikalna okazja na spotkanie i dyskusję z wybitnymi ekspertami WNS. Pracownicy naukowcy corocznie zapraszają do swobodnej, indywidualnej rozmowy o prowadzonych badaniach, naukowych pasjach czy specyfice poszczególnych kierunków studiów.

Podsumowanie

Biblioteka WNS próbuje znaleźć swoje miejsce w świecie, w którym książka, biblioteka i informacja naukowa ulegają ciągłej redefinicji. Stawia nie tylko na nowoczesne narzędzia gromadzenia, opracowywania i udostępniania zasobów, ale i na rozwijanie usług z zakresu dydaktyki bibliotecznej i informacji naukowej. To ostatnie zadanie wobec dynamiki rozwoju elektronicznych źródeł informacji, e-zasobów oraz mediatyzacji nauki i kultury wydaje się wyzwaniem pierwszorzędym. W myśl tego, co przed laty napisał Umberto Eco: „Dzisiaj od człowieka kultury wymaga się znajomości zarówno książek, jak i nowych form pisania i gromadzenia informacji. Tylko w ten sposób można zagwarantować, że nowe media będą używane w sposób demokratyczny, bez odsuwania kogokolwiek od nowych zasobów informacji, tylko tak można uczyć każdego, jak wybierać i jak oceniać informacje, które otrzymuje – i jednocześnie utrzymywać przy życiu ten niezbędny instrument rozwoju ludzkiego i kulturalnego, jakim jest książka”¹⁵.

Bibliografia

- CYROŃ J.: *Księgozbiór Mieczysława Kazimierza Neusteina w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego*. Sosnowiec 1989 (mps pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. J. Ratajewskiego).
ECO U.: *Nowe środki masowego przekazu a przyszłość książki*. Przeł. A. SZYMANOWSKI. Warszawa 1996.

---

¹⁴ M.in. przygotowano wystawę wybranych publikacji z okazji 70-lecia urodzin prof. zw. dr. hab. Jacka Wodza i promocji książki *Ład społeczny i jego przedstawienia. Księga jubileuszowa Profesora Jacka Wodza* (Katowice 2016), pod redakcją Tomasza Nawrockiego i Wojciecha Świątkiewicza oraz wystawy tematyczne: „Tadeusz Kotarbiński i Władysław Tatarkiewicz w 130 rocznicę śmierci”, „Żołnierze Wyklęci – polskie powojenne podziemie niepodległościowe i antykomunistyczne”, „1050 rocznica Chrztu Polski”, „Hieronim Bosch – piekło i życie”, „Boże Narodzenie w malarstwie”.

¹⁵ U. ECO: *Nowe środki masowego przekazu a przyszłość książki*. Przeł. A. SZYMANOWSKI. Warszawa 1996, s. 23.

Encyklopedia współczesnego bibliotekarstwa polskiego. Kom. red. K. GŁOMBIOWSKI, B. ŚWIDERSKI, H. WIĘC-KOWSKA. Wrocław 1976.

KOT H.: *Rola biblioteki uniwersyteckiej w realizacji kształcenia akademickiego*. W: *Biuletyn Informacyjny Uniwersytetu Śląskiego*. Katowice 1977, s. 18–24.

RATAJEWSKI J., PUZIO A.: *Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1968–1970)*. W: *Biuletyn Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego za rok 1972*. Katowice 1973, s. 55–62.

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce (Dz.U. 2015, poz. 944). <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20150000944> [dostęp: 31.03.2017].

Sprawozdanie opisowe Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych za rok 1974. Katowice 1974 (mps).

Sprawozdanie opisowe Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych za rok 1980. Katowice 1980 (mps).

Sprawozdanie opisowe Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych za rok 1984. Katowice 1984 (mps).

Sprawozdanie opisowe Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych za rok 1994. Katowice 1994 (mps).

Sprawozdanie opisowe Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych za rok 2004. Katowice 2004 (mps).

Sprawozdanie opisowe Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych za rok 2016. Katowice 2016 (mps).

Sprawozdanie z działalności Biblioteki Głównej i bibliotek zakładowych w roku 1995. Katowice 1996. <http://repubus.bg.us.edu.pl> [dostęp: 31.03.2017].

Zarządzenie nr 11/2001 Rektora UŚ w sprawie utworzenia Pracowni Komputerowej Stosowanych Nauk Społecznych w Bibliotece Wydziału Nauk Społecznych. <http://bip.us.edu.pl/zarzadzenie-nr-112001> [dostęp: 31.03.2017].

Zarządzenie nr 63/2015 Rektora UŚ w sprawie dokumentowania i upowszechniania dorobku naukowego pracowników UŚ. <http://bip.us.edu.pl/zarzadzenie-nr-632015> [dostęp: 31.03.2017].

Zmarli pracownicy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach 1968–2008. „Non omnis moriar”. Red. A. BARCIAK. Katowice 2008.

Streszczenie

W artykule opisano funkcjonowanie Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego, sposób w jaki łączy stare i nowe metody działania. Biblioteka WNS to biblioteka specjalistyczna z bogatymi zbiorami i z dużym potencjałem informacyjnym. W różnorodnych aspektach swej działalności umiejętnie wykorzystuje nowe technologie.

Słowa kluczowe:

Biblioteka WNS, biblioteka wydziałowa, biblioteka specjalistyczna, księgozbiór Biblioteki WNS, bibliotekarze dziedzinowi, PROLIB M21, Katalog OPAC, NUKAT